

skabslovene er endnu, den Dag i Dag — om de end vilde, røre en Haand her imod!

Det er endogsaa lige frem *lovligt*. — Den Mand, som gør dette, og mod bedre Vidende — uden given Grund — praktiserer en saadan Opfattelse og Udøvelse af den Pligt, han for Alteret har givet Tilsagn om (nemlig at *ære og agte* sin Hustru som den svagere Del) han har *Lovens Medhold* her i.

Der er slet intet at sige til det — Manden staar paa *Lovens Grund*.

Enhver Kvinde bør læse Bogen, der findes ingen Overdrivelse i den.

Deres N. N.

En personlig Bemærkning.

Af Fredrik Bajer.

Det er ikke sandt — hvad atter og atter gentages, saa at det nu tros endog af mine Venner —, at jeg den 22. Marts 1892 i Folketinget stemte imod Ændringsforslag, som gik ud paa at give Kvinder Adgang til Embeder ved de lærde Skoler paa samme Vilkaar som Mænd.

Et saadant Forslag forkastedes med 46 Stemmer imod 32, men jeg var *ikke* blandt de 46. Der var intet Navneopraab (af Grunde, som vidner om selve Forslagsstillernes Lunkenhed for Kvindesagen); men af mine Udtalelser i Tinget (Sp. 4973) fremgaar det klart, at jeg ikke stemte imod Forslaget, da det — som jeg sagde — „lige frem stred mod min Overbevisning at nægte Kvinden, hvad hun har samme Adgang til som Manden i dette Tilfælde.“ Det har hun nemlig, naar intet særligt nævnes om Kvinden i Loven. Om den omtalte Lov gælder dette. Det samme gælder om en Mængde andre Love, i hvilke „han“ ogsaa betyder „hun“. Jeg udtalte ved samme Lejlighed: „det følger af Sagens Natur, at det ikke behøver at siges i en Lov, at Kvinder har Adgang, naar det i øvrigt ligger i Sagens Natur, at en Kvinde kan udføre det Hverv, der her er Tale om, lige saa godt som en Mand.“

Samme Stilling indtog jeg til et andet Ændringsforslag om samme Adgang for kvindelige som for mandlige Læringer til Optagelse og Undervisning i de lærde Skoler, hvilket forkastedes med 54 Stemmer imod 31.

Naar Kvinder i Følge de lærde Skolers Lønningslov vil blive lige stillede med Mænd, afhænger af, *naar* vi faar et Ministerium, som vil bruge Loven saaledes, som den i Følge sin Ordlyd *kan* bruges. I dette Øjeblik hindrer vel en kgl. Anordning Administrationen i at gøre det. Men denne Hindring kan en velvillig Administration (o: Ministeren) selv rydde af Vejen.

Sandheden er, at den tilsyneladende Kvindevenlighed fra Forslagsstillernes Side vel nærmest var et Forsøg paa at spænde Ben for Loven, som ikke vilde være udkommen, dersom Kvinderne *udtrykkelig* havde været nævnte. Det vidste alle.

Paa Lovens Grund.

Højesteretsassagfører Svend Høgsbro fortæller os i sit Smaaskrift „Kvinden og Ægteskabet efter gældende dansk Ret“, at Manden med Hensyn til Børnene kan bestemme, hvor-

ledes de skal opdrages, undervises og i det hele behandles, ja, han kan sende dem ud af Huset — ud af Landet, om det skal være — uden Hensyn til Moderens Vilje og uden Hensyn til, hvor smaa og hjælpeløse de er.

Efter gældende dansk Ret, efter *nu-gældende* dansk Ret, thi der er da vel ikke et eneste retskaffent Menneske, der tvivler om, at denne Lov vil blive ophævet.

Heldigvis er der i det mindste mange Ægtemænd, der har en anden Lov skrevet i deres Hjerter, og det er om en saadan Mand, jeg vil fortælle, at han og hans Hustru ønskede at forandre Skole for deres lille Pige af flere Grunde, som, hvor veltalende de var, jeg dog ikke her skal nævne. I den Anledning udmeldte Manden sin Datter ved en skriftlig Meddelelse.

Omgaaende blev han anmodet om ikke at tage Datteren ud, før Skolebestyrerinden havde talt med ham. Næste Dag indfandt Frøkenen sig i Mandens Forretningslokale, og det gik her som saa ofte: mundtlig Samtale kan nedrive mangan Misforstaaelsens Mur, fuld Enighed opnaaedes dog ikke. Imidlertid var det Frøkenen magtpaaliggende, at Faderen skulde tage endelig Bestemmelse straks, og at denne Bestemmelse skulde være, at Barnet blev i Skolen.

Men han sagde, som jo da enhver brav Mand vilde sige: „Jeg maa da først tale med min Hustru!“

Nu kommer det, der har gjort mig saa bedrøvet. Frøkenen svarede: „*Det behøver De jo ikke, Herr . . . De har jo Ret til at tage Bestemmelsen!*“ Ja, han havde Ret, han stod paa *Lovens Grund*, thi „Med Hensyn til Børnene kan Manden bestemme, hvorledes de skal opdrages, undervises o. s. v.“, og det er jo trygt at have Loven paa sin Side.

Men naar jeg ser paa Manden, der i Samraad med sin Hustru efter Evne vilde gøre det godt for deres lille Pige, og jeg ser paa den ansete, anerkendte, for sine Kundskaber omtalte Skolebestyrerinde, der i snart en Menneskealder har været betroet Byens mest intelligente og mest velhavende Borgeres Pigebørn, saa maa jeg sige til Kvinderne, *at det ser godt ud for eder!*

Hvor er det dog trist at tænke paa, at et Menneske, der meddeler Oplysning og Kundskaber til den opvoksende Slægt, ikke er mere fribaaren, end at hun netop er en Hindring for, at Retfærdigheden sker Fyldest.

Fritz v. d. Fromm.

Kolera.

(Efter Sundhedsbladet.)

(Fortsat.)

Kommer der Brækninger til Diarrhoen, bliver Tilstanden noget betænkeligere, da ofte samtidig Diarrhoen tiltager, og Udtømmelserne affarves mere og mere og nærmer sig i Udseende de berygtede Risvandsstole, som er karakteristiske for den udtalte Form. Læggekramperne bliver nu mere plagsomme, lige saa Tørsten; Vandladningen bliver sparsommere og Huden kølig, lige som der kan optræde Smerter i Maven og Underlivet. Hovedfaren ved denne er, som berørt, at den kan føre til den *udtalte Form af Kolera*. Symptomerne i denne lader sig i det store og hele taget henføre til det betydelige Tab

af Vand, som Legemet lider ved de hyppige Brækninger og den stærke Diarrhoe, samt ved at et for vort Legeme fjendtlig Stof er indbragt og optager sit Ødelæggelsesværk. De før omtalte Symptomer optræder i stærkere Grad, navnlig er Læggekramperne smertefulde og hyppige, lige som Kramperne kan udstrække sig over andre Dele af Legemet lige til Ansigtsmusklerne. Tørsten er ogsaa yderst besværlig. Huden er kold, ofte bedækket af en klæbrig Sved, den føles tyk, læderagtig, er bleg og blaalig. Sennepskager, ja spanske Fluor taaes uden Smerter og fremkalder ofte ikke en Gang Rødhed. *Urinladningen* kan paa Grund af det store Vandtab gennem Brækningerne og Diarrhoen være rent borte i flere Dage, noget, som indtræffer ogsaa ved den indenlandske Kolera. Saaledes har jeg haft til Behandling en omtrent 40-aarig Mand med denne Sygdom, der i 3 Dage ikke ladede en eneste Draabe Vand, lige som der heller ikke udskilledes noget gennem Nyrerne.

Udtømmelserne er lugtløse, uden Galdeblanding, følger paa hinanden i Pavser af mindre end ti Minutter i store Masser; de er vandagtige graalige, iblandet graa Korn (Risvand). *Maven* er indsunken, dejagtig at føle paa, i Reglen ikke ømfindtlig, Pulsen noget hurtig og svag.

Stemmen skal vi omtale med nogle Ord, da den er ganske ejendommelig. I Begyndelsen er den lige som tilsøret og har en hæs Klang, medens den samtidig er høj, minder om Fistelstemme; lidt efter lidt mister den enhver Klang, saa at den Syge alene med Gebærder eller Hvisken kan gøre sig forstaaelig. Aarsagen ligger aabenbart i Begyndelsen i Tørhed af Stemmebaandene, medens der senere kommer Lammelser til.

Legemets *Temperatur*, der i frisk Tilstand viser almindelig 36,7° (Celsius), synker ofte flere (2—3) Grader, i enkelte Tilfælde indtil 6° — dog skal vi mærke os, at Termometret maa ligge længere end almindelig, da der straalers saa liden Varme ud af Huden.

Bevidstheden er sjældent borte, og kun hos Drankere har man oftere set Forstyrrelser i den (Delirier). Derimod hænder det ikke sjældent, at Sindssyge ved Kolera har faaet klar Bevidsthed og beholdt den i længere Tid efter Sygdommens Ophør.

Vi skal ikke trætte Læserne med nogen længere og i Enkeltheder gaaende Skildring af Koleraens Symptomer. Imidlertid er der en Ejendommelighed ved Koleralig, som maa omtales med nogle Ord, da den har givet Anledning til megen Overtro og den Dag i Dag hos en fanatisk og ophidset Befolkning oftere kan frembringe Udsejler af den værste Art. Der indtræder nemlig undertiden nogen Tid efter Døden Trækninger i enkelte Muskler eller endog hele Muskelgrupper. Disse Trækninger kan komme ganske af sig selv eller fremkaldes ved svage Stød. Man har set dem opstaa indtil 3 Timer efter Døden og vedvare i 3—4 Timer. Vi skal lade Lægen selv berette, hvad han iagttag.

(Sluttet.)

Legemlig Sundhed.

Blandt alle de Bestræbelser, som Kvinderne nu til Dags gør sig for at naa frem til Ligestilling med Mændene, er der faa, der har større Krav paa vor Opmærksomhed,